

саме воно формує основу для сталого аграрного розвитку, продовольчої безпеки та економічної незалежності держави.

Список використаних джерел

1. Rumelt R., Schendel D., Teece D. Strategic Management and Economics. *Strategic Management Journal*. 1991. Vol. 12(2). P. 5–29. DOI: 10.1002/smj.4250121003.
2. Strategic Planning in Agribusiness. *ResearchGate*. URL: https://www.researchgate.net/publication/371323773_Strategic_planning_in_agribusiness (дата звернення: 02.10.2025).
3. Шквиря Н.О. Стан та особливості стратегічного планування діяльності сільськогосподарських підприємств. *Економіка і суспільство*. 2018. № 16. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/83.pdf.

*Науковий керівник – Олійник Т. Г.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*

АГРАРНА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЧЕРЕЗ УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ

**Бобовик В. І.,
ЗВО спеціальність 051 Економіка
Миколаївський національний аграрний університет**

Південь України історично відрізняється дефіцитом природних опадів, що компенсувалося штучним зрошенням та зарегулюванням стоку Дніпра. Проблема забезпечення водними ресурсами південних регіонів України є однією з ключових для збереження аграрного виробництва, екологічної рівноваги та соціально-економічної стабільності.

Як зазначав виконувач обов'язків директора Інституту водних проблем і меліорації НААН України Михайло Ромащенко, проблеми з водозабезпечення південних регіонів України, у зв'язку зі глобальними змінами клімату тільки

зростають. Питання можливо вирішити шляхом постачання додаткових водних ресурсів Дніпра, оскільки особливих запасів підземних вод на Півдні України немає, за винятком Херсонської області, де є запаси підземних якісних вод.

Одним із головних джерел води тривалий час було Каховське водосховище, яке виконувало функцію накопичення води для промисловості, комунального господарства та сільського господарства. Однак, руйнування Каховської гідроелектростанції у 2023 році стало водночас екологічною та гуманітарною катастрофою. Згідно з аналітичним звітом, спуск води призвів до втрати понад 18 км³ запасів, що кардинально змінило гідрологічний баланс нижнього Дніпра. Це вплинуло на роботу зрошувальних систем, зокрема Каховської та Північнокримської, які забезпечували водою сотні тисяч гектарів посівів. Без зрошення врожайність кукурудзи, сої та овочевих культур може скоротитися на 50–70 %, що матиме серйозні економічні наслідки для всієї країни [2].

Крім аграрного аспекту, проблема стосується й питного водопостачання. Міста, що отримували воду з Дніпра або каналів, зіткнулися з ризиком дефіциту, зниження якості води та зростання мінералізації. НААН України наголошують на необхідності відновлення гідроспоруд або створення альтернативних систем накопичення та розподілу води для забезпечення сталого розвитку регіону [1].

Окремої уваги потребує екологічна ситуація. Стрімке затоплення територій призвело до руйнування близько 150 тис. га природоохоронних територій, які мали загальноєвропейське значення; було знищено 403 тис. га мисливських угідь та 64 тис. га, лісу; Осушення водосховища спричинило деградацію прибережних екосистем, зникнення водно-болотних угідь та загибель рибних популяцій. За даними, відновлення біорізноманіття та екосистем може тривати десятиліттями [3].

Одним із ключових рішень є поєднання технічних і природоорієнтованих заходів: відбудова або створення нових водосховищ меншого масштабу, використання технологій крапельного та підґрунтового зрошення, запровадження інтегрованого управління водними ресурсами на рівні басейнів

річок. Необхідно також враховувати кліматичні зміни, що проявляються у збільшенні тривалості посушливих періодів та нерівномірності опадів.

На сьогодні, динаміка рівня водних ресурсів Півдня України є негативною, що буде впливати на майбутній розвиток регіону. Своєчасне ухвалення рішень щодо відновлення інфраструктури, впровадження інноваційних технологій та формування стратегії адаптації до кліматичних змін призведе до покращення ситуації: стане запорукою продовольчої безпеки та екологічної стабільності країни.

Список використаних джерел:

1. Національна академія аграрних наук України. Водозабезпечення півдня України погіршується, запаси підземних вод майже вичерпано – URL: http://naas.gov.ua/news/?ELEMENT_ID=7400

2. Сніжко С., Запотоцький С., Шевченко О., Олексієнко І., Дідовець Ю., Бронстерт А. Вплив руйнування Каховського водосховища на водні ресурси Півдня України // Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Потсдамський університет, Потсдамський інститут дослідження впливу клімату. – 2023. – URL: [https://nvkarta.com/project/library/uploads/military/analytics/\[analytics\]\[2023\]_vplyv_ruynuvannya_kakhovskoho_vodoskhovyshcha_na_vodni_resursy_pivdnya_ukrayiny.pdf](https://nvkarta.com/project/library/uploads/military/analytics/[analytics][2023]_vplyv_ruynuvannya_kakhovskoho_vodoskhovyshcha_na_vodni_resursy_pivdnya_ukrayiny.pdf)

3. Гончарова О.В., Мельниченко С.Г. Екологічний стан водних об'єктів Півдня України за впливу російської агресії // Водне господарство України. – 2024. – URL: http://wra-journal.ksauniv.ks.ua/archives/2024/1_2024/10.pdf

***Науковий керівник: Христенко О. А.,
кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри економіки
підприємства, Миколаївський національний аграрний університет***